This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit.
The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website
https://kksu.co.in/

Digitization was executed by NMM

https://www.namami.gov.in/

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
https://egangotri.wordpress.com/

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक
हस्तलिखित संग्रह

दाखल क्र. M 1388 विषय पुराण
नाव. स्कंद पु: वैष्णवी आगवत ना लेकराजी) मुद्रित
लेखक/लिपीकार [illegible] महाराज कृत
पृष्ठ २८ काळ [illegible]
पूर्ण/अपूर्ण

M 1388
M 13 87

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

श्री वासुदेव नीलकंठ धर्माधिकारी, मूळतापी
—यांजे कडून भेट प्राप्त.—

KAVIKULGURU KALIDAS SANSKRIT
UNIVERSITY LIBRARY
RAMTEK- 441 106
Accession No. :
Date :
Price :

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

श्रीगणेशायनमः॥ ॥आदीवंदूगणनायका॥नरकुंजरअलोलिका॥न
रगजस्वरूपतूंएका॥नमनविनायकासद्गुरुराया॥१॥तुजसद्भावेंकरि-
तांनमन॥विघ्नचिहोयनिर्विघ्न॥यापरीतुझाकृपापूर्ण॥चैतन्यघनगण
राया॥२॥सांवळेंरुपशुभ्रकुंबरी॥हंसारूढपरमेश्वरी॥सद्गुरुकृपेचागेश्व
री॥श्यामजभाजीवंदिली॥३॥वाच्यवाचकवेदांता॥तिहिसिआलीयेक
ता॥यापरीवाग्देवता॥गुरुत्वेंतत्वतावंदिली॥४॥पूर्वपरंपराभूज्यता
॥येकरूपेंयेकनाथा॥आत्मसद्गुरुचीकुळदेवता॥एकात्मतायेकी॥५॥
त्याचियेनावेंनाम्रेंनाव॥म्हणोनीअभिवीकवीवैभव॥तवनामरुपासानु
रेडाव॥हानिजानुभवकुळदेवा॥६॥आतांवंदूसंतसज्जन॥जेसर्वांगचैत
न्यघन॥ज्यासीसगुणनिर्गुणसमान॥तेनिजजीवनसद्भावा॥७॥ज्याचा
प्रभावेंऐकतांगोष्टी॥चैतन्यघनहोयसृष्टी॥जडेपरमानंदीनित्यमि
ळीचिरुपादृष्टीसाधूंची॥८॥आतांवंदूश्रीजनार्दन॥ज्याचेंऐकतांए
कपण॥वैलोक्यआनंदघन॥जोजीवनसच्छिष्यां॥९॥जयाच्याचर

णांचीमाता॥अवचितलागत्याचती।तैंजन्ममरणहोयशांती॥चारीमु-
क्तीवोळगती॥१०॥तोजेउतीवासपाहे॥तेदिशासरवरूपस्वयंहोये॥त्या
चेजेथेंलागतीपाये॥तेथेंचोळलापरमानंद॥११॥यालागींत्याचेवंदितों
चरण॥जिवासिवोविलेंशिवपण॥चरणस्पर्शेंस्वानंदपूर्ण॥अगाधमहि
मागुरुचरणीं॥१२॥त्याचीसद्भावेंघडेशेवा॥तैंजीवत्वनमिळेजीवा॥शि
वहोमुकलाशिवभावा॥हाअभिमानढेवातुजमाजा॥१३॥तोज्यासीअ-
श्वासीआपण॥त्यासिहरिहरवंदितीपूर्ण॥कळिकाळघालितीलोटांग
ण॥रिघतीशरणकामक्रोध॥१४॥रिद्धिसिद्धिआंगेआपणा॥त्याचेघरीं
वाहातीजीवन॥येवढेंगुरुदास्याचेंमहिमान॥सभाग्यजनपावती॥१५
गुरुसेवेहुनावरुता॥उपावोनाहींपरमार्था॥हासत्यसत्यमाझीवार्ता॥वे
दशास्त्रार्थासंमत॥१६॥तेगुरुसेवेचीअभिनवरवुण॥स्वामीसेवकन हो-
तीभिन्न॥नुरवोनीमीतूंपण॥सेवकजनार्दनसंतुष्ट॥१७॥हेंवर्मजंवजये
हाता॥तंवशेवानघडेगुरुभक्ता॥हेहाताचढेयेकात्मता॥तैंशिष्यसरता

गुरुचरणीं॥१८॥दुर्घटवाटेएकात्मता॥तंवगुरुशिष्यअतीता॥येकचिपरमा
त्मातत्वता॥हेएकात्मतास्वतःसिद्ध॥१९॥एकात्मताश्रीजनार्दन॥नुरवोनीया
मीतूंपण॥शिष्याचीशेवासंपूर्ण॥सर्वकर्मेंआपणअंगिकारी॥२०॥नुरवु-
नीमीतूंपणाचीवार्ता॥वदविताहेग्रंथकथा॥तेथमीयेककविन्वकरिता॥हे
अहंताकोणेंधरावी॥२१॥मजनाहीग्रंथअहंता॥म्हणउनीश्रोतयांतेंविन-
विता॥तेनवर्णीननत्वना॥अंगीअहंताआणूपहे॥२२॥तंवमाझेंजेंमीपण
॥तेंसद्गुरूजालाआपण॥तरीकरितांहीविनवण॥माझेंमीपणमजनकळे
॥२३॥माझींकर्मेंक्रियाकर्तव्यता॥सद्गुरूज्ञालातत्वना॥माझामीपणा-
चीअहंता॥मजसर्वथासंमंधनाही॥२४॥अवधारायंथकथन॥कल्पादि
जेपुरातन॥हरीब्रह्मयाचेंझनाटज्ञान॥तेथेंअवधानश्रोतांद्यावें॥२५॥जे
णेंसंतोषनीज्ञानसंपन्न॥सरवरूपहोतीमुमुक्षुजन॥तेंहरीब्रह्मयाचेंज्ञा
न॥भागवतजाणचतुःश्लोकी॥२६॥जडमूढहोतीनटस्थ॥तोचिश्लोकीं
जाल्यानेमस्त॥ब्रह्माकेलाज्ञानसमर्थ॥तोअगाधज्ञानार्थअवधारा॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥२७॥ पाहोनीं च तुःश्लोकीं चेंज्ञान॥ ब्रह्मा झाला ज्ञानसंपन्न॥ करितांसृष्टी
चेंपूर्वसृजन॥ तीळभरीं अभिमान बाधेना॥२८॥ त्या ज्ञाना चीरसाळ कथा॥
माहाराष्ट्रेंसांगेनआतां॥ एथेंअवधान द्यावेंश्रोतां॥ हेविनवणीसंतासल
गीची॥२९॥ पूर्णसलगीदीधलीस्वामी॥ म्हणोनी निःशंकजालोंआम्ही॥ प
रीजेंजेंबोलेल ज्ञानागमी॥ तेंसादरतुम्हीपरिसावें॥३०॥ ऐसेप्रार्थोनीश्रोते
जन॥ प्रसन्नकेलेसाधुसज्जन॥ पुढीलकथाअनुसंधान॥ एकाजनार्दनसां
गेल॥३१॥ आदिकल्पाचियेआदी॥ एकार्णवजालामधीं॥ ब्रह्माजाल्याजडमू
ढबुद्धी॥ सृष्टासृजनस्फुरेना॥३२॥ यापरीकेवळअज्ञान॥ नाभीकमळींक
मळासन॥ विस्मरलाआपणयाआपण॥ माकोण हें ही स्फुरेना॥३३॥ याल
गींश्रीनारायण॥ द्यावयानिजात्मशुद्धज्ञान॥ आपुलीनिजमूर्तीचि ह्न॥
तेंचिदर्शनदेईपाहे॥३४॥ श्रीनारायणाचीदिव्यमूर्ती॥ देखतांचिज्ञानस्फू
र्ती॥ तोचिइतिहासपरिक्षिती॥ ज्ञानगर्भस्तीशुकसांगे॥३५॥ धन्यसद्गु
रूसप्रेमज्ञान॥ बाह्योसीयेतसेस्फुरण॥ खेवद्यावयाआपण॥ भुजाचिह्न

नआकंठूपाहातीं॥३६॥ ऐसाइंद्रियांचाविवादू॥ ऐकोनीशब्दजालानिःश
ब्दू॥ मौन्यसबाह्यपरमानंदू॥ हरीनामछंदूसर्वगर्जे॥३७॥ ऐसासर्वांपरी
पुरता॥ सर्वांगीलाधलाधडौता॥ यापरीदावोनीविधाता॥ कळलाभग
वंतापरमार्थी॥३८॥ श्रवणींपडेलवचन॥ तेंतात्काळहोईलआपण॥ या
लागींगुरुज्ञान॥ श्रीनारायणउपदेशा॥३९॥ ऐसापूर्तानोअसेल॥ त्यासि
चसद्गुरुज्ञानगवसेल॥ येरवींआहाचबोलतांबोल॥ साचविवेगरावेंन
लगे॥४०॥ यालागींश्रद्धाळुसात्विक॥ गुरुसेवेचानिजसेवक॥ गुरुआ
ज्ञेचानित्यपाईक॥ तोचिनिष्टकुज्ञानार्थी॥४१॥ जोविरागसविवेकू॥ जो
सद्भावीविश्वासकू॥ जोअविद्याछेदनअर्कू॥ तोअधिकारीज्ञानाचा॥४२
विकल्पशून्यज्याचेंमन॥ वासनारहितनिजभजन॥ तोमुमुक्षुमाजीचि
ह्न॥ अधिकारीपूर्णब्रह्मज्ञाना॥४३॥ ऐसीविधात्याचीपूर्णलक्षणें॥
श्रीशुकसांगेआपणे॥ तोज्ञानार्थपरिसणे॥ सावधानेंसाधकश्रोता॥
॥४४॥ कल्पांतीचेंजुनाटज्ञान॥ वक्ताश्रीसवेंनारायण॥ एकाविनवीज

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नार्दन॥श्रोतांसावधानपरिसावें॥४५॥ ॥श्लोक॥ज्ञानंपरमगुह्यंमे यद्विज्ञानसमन्वितम्॥सरहस्यंतदंगंचगृहाणगदितंमया॥ ॥ टीका॥ ॐकाराचानरुवर॥स्वानंदसुखाचासागर॥सत्यसंकल्पसर्वेश्वर॥तोपरात्परस्वमुखेंबोले॥४६॥शास्त्रविसत्तीज्ञान॥जालेयावेदांतश्रवण॥त्यावरीउठीजाणपण॥त्यानावज्ञानशास्त्रार्थू॥४७॥विषयवासनेंविण॥हृत्तीसीजेंविवेकस्फुरण॥त्यानावबोलिजेज्ञान॥सत्यजाणस्वयंभू॥४८॥ चित्तवृत्तीचेंस्फुरण॥तेंजाणिवबोलिजेज्ञान॥तेंचिस्वयें होईजेआपण॥यानावविज्ञानविधानया॥४९॥हृदयींचेंजेंभीपण॥तेंस्वयेंहोईजेआपण॥ तेथहारपेदेहाचेस्फुरण॥तेसत्यजाणविरिंची॥५०॥जळींमीनलियालवण॥ सर्वांगीवीरेसंपूर्ण॥जळींचिहारपेक्षारपण॥यापरीविज्ञानवस्तुत्वाचें॥५१ देहींचेंजावोनीअहंपण॥ब्रह्माहमस्मीस्फुरेस्फुरण॥तेंस्फुर्तीविणेंसंपूर्ण ॥त्यानावविज्ञानपूर्णत्वाचें॥५२॥हेपावावयापूर्णप्राप्ती॥भावेंकरावीभग वद्भक्ती॥तेचभक्तीचीनिजस्फूर्ती॥ऐकतुजप्रतीसांगेन॥५३॥भगवद्भावस

र्वांभूतीं॥यानावमाझीसुरव्यभक्ती॥हेंचिभजनअहंकृती॥विज्ञानप्राप्तीतेत्यासी॥५४॥हेभक्तिकरीनिजांगें॥विज्ञानत्याचापायांलागे॥तेभक्तीउपजेजेणेंयोगें॥तेभक्तिचीअंगेंहरीसांगे॥५५॥माझेंनाममाझेंस्मरण॥माझीकथामाझेंकीर्तन॥माझेंचरित्राचेंपठण॥गुणवर्णननित्यमाझे॥५६॥ नित्यकरितांमाझेंचिंतन॥माझाजपमाझेंध्यान॥माझीपूजामाझेंस्तवन विषयध्यानविसरोनी॥५७॥भक्तांचेंजेंविषयसेवन॥तेंहीकरावेंमदर्पण॥यानावसद्भक्तीचींअंगेंजाण॥स्वयेंनारायणब्रह्मयासांगे॥५८॥ ज्ञानविज्ञानउत्तमभक्ती॥सांगसांगेनतुजप्रती॥कृपेनेंतुष्टलानिजमूर्ती॥धन्यप्रजापतीभाग्याचा॥५९॥जगाचेंगुह्यमीआपण॥गुह्याचेंजेंगुह्यसंपूर्ण॥पूर्णगुप्तजेंगुप्तधन॥तुजमीसांगेनस्वयंभू॥६०॥गोष्याचेंअतीगोष्य॥कोणानाहीसांगीतलेंअद्यप॥माझेंनित्यनिरंजनरूप॥तुजमीसकृपसांगेन॥६१॥कृपेनेंतुष्टलाजनार्दन॥जीविजीवघालूंपाहेआपण आकळायाज्ञानविज्ञान॥अनुग्रहपूर्णआवडीकरी॥६२॥आवडीसद्गुरु-

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नाथ॥जेंवमस्तकींठेवीहस्त॥तेंवशिष्यानिजस्वार्थ॥पूर्णपरमार्थकायन-
पावे॥६३॥यालागींश्रीनारायण॥वरदहस्तेंसंपूर्ण॥अनुग्रहीलाचतु
रानन॥तेंचिनिरोपणश्रीएकसांगे॥६४॥ ॥श्लोक॥ ॥यावानहंय
थाभावोयद्रूपगुणकर्मकः॥तथैवतत्वविज्ञानमस्ततेमदनु
ग्रहात्॥२॥ ॥टीका॥ ॥मीजेवढाजैसातैसा॥जनहोवोनीजगीं
जनत्वाऐसा॥स्वरूपतेचापूर्णठसा॥तुजप्राप्तदशाअनुग्रहेंमाझ्या
॥६५॥सत्वगुणाचीसत्वस्थिती॥जेणेंकरींहरत्रिजगती॥परीअंगीनल
गेअहंकृती॥हाभावप्रजापतीप्राप्तहोतुज॥६६॥मीसगुणनिर्गुणस्व
रूपधारी॥परींनाविसरेंस्वरूपाकारीं॥स्वस्वरूपतेचिथोरी॥प्राप्त-
होतुजविधातया॥६७॥रूपींअसोनींअरूपता॥गुणींअसोनीअगु
णता॥हेमदनुग्रहेंपूर्णअवस्था॥पावसीतत्वतापरमेष्ठी॥६८॥जेवीं
जळींअसोनींगगन॥वोलेंनहोयआपण॥तेवींमाझेंकर्माचरण॥अ
कर्तात्मतापूर्णआत्मयोगें॥६९॥सृष्टीसृजनालागींतत्वता॥सकळ
कर्मींअकर्मता॥मदनुग्रहेंपावोधाता॥ह्मणोनींमाथांठेविलाहात॥७०॥
रूपेनेंपद्महस्तठेविलामाथा॥ब्रह्मावबोधपावेविधाता॥वरदहस्तेंनि
वालातत्वता॥तेंसरवसांगतांनपुरे॥७१॥एवंस्वयंभूऐसियेपरी॥स्व
येंकेलाब्रह्माधिकारी॥हेंजाणोनीआलीथोरी॥पूर्णत्वाचाकरीप्रबोध
त्यासी॥७२॥सद्गुरूनेंअनुग्रहिल्यापाठी॥शिष्याचाप्रवेशस्वरूपदृष्टी
॥हेंपुरुषोत्तमेंजाणोनीपोटीं॥करसंपुटींअस्वासिलें॥७३॥विष्णूविरिं
चीसंवादकथन॥कल्पादिजेंजनाटज्ञान॥तेथेंश्रोतींद्यावेंअवधान
॥आनंदघनघोळला॥७४॥साचचिब्रह्माजन्मलापोटीं॥यालागींहरि
सीकवळमोटीं॥गुह्यज्ञानाचागोडगोष्टी॥उठाउठीसांगत॥७५॥पुत्र
झालाब्रह्माधिकारी॥तेणेंउल्हासेश्रीहरी॥जेंगुह्यज्ञानआहेजिव्हा-
री॥तेंआतांत्यासीसांगेल॥७६॥विधातयासीविचारितां॥स्वयेंदेव
चिमातापिता॥उभयस्नेहेंयेकात्मता॥गुह्यतत्वतासांगेलत्यासी॥
॥७७॥पित्यानेंजोडिलेंजेंवित्त॥पुत्रअधिकारीहोयतेथ॥यामुळें गु-

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ह्य ज्ञान समस्त॥ देईलनिश्चितविधातया॥७८॥हरिसीपुत्रस्नेह अमुप
॥ह्मणोनीतयासांगेगोप्य॥आपुलेंदाईनीनिजरूप॥ ज्ञाननिर्विकल्प
त्यासांगे॥७९॥इतरांसीज्ञानसांगतां॥अमुपवादेलग्रंथकथा॥पुत्र
स्नेहेंकळवळाअनंता॥लोकींनिजात्मतादेखतदेव॥८०॥यालागींश्रो
तेंसज्जन॥येथेंद्यावेंअवधान॥कल्पादिजेंपुरातन॥अबाधितज्ञान
हरीसांगे॥८१॥ज्ञानध्याननारायणें॥देवोनीस्वयंभूकारणें॥एकाजनार्द
नाचेत्तान्हें॥विभागीपरिनेणेंवांटामांगू॥८२॥यालागींश्रीजनार्दनें॥
माझ्यावांटामजकारणें॥दिधलाजाणसमससमानें॥माउलीतानेंनवि
संबेकदां॥८३॥यालागींसंस्कृतज्ञानार्थू॥मराठीमाजीयासांगतूं॥
निडारमघमघीतूं॥असेनांदतूपरमानंदू॥८४॥पाहातांचारीश्लोक
नेमस्त॥तेणेंहातांचडेपरमार्थ॥थोडेनिजोडेनिजस्वार्थ॥संसाररव
तसमूळफाटे॥८५॥विषयाचेंधरणेंउठी॥अहंकाराचीविरेगांठी
॥चतुःश्लोकींचीगोठी॥सर्वथाधाकुटीह्मणोंनये॥८६॥हेचतुःश्लोकी

भागवत॥स्रष्टयासीसांगेभगवंत॥तेथेंश्रोताह्मावेंदत्तचित्त॥श्रवणेंपरमा
र्थजीवासीजोडे॥८७॥पुढीलज्ञानसांगावयासी॥अनुग्रहिलेंविधातया
सी॥मगउल्हासेंहृषीकेशी॥ब्रह्मयासीबोलत॥८८॥जेसमस्तज्ञानाचीआ
दी॥जेंसृष्टीक्रमाहीआदी॥तेंस्वरूपसांगतसेंत्रिशुद्धी॥ऐकसबुद्धीविधा
तया॥८९॥जेंनिजज्ञानाचेंनिजमूळ॥जेंविज्ञानाचेंपरिपक्वफळ॥तेंस्वरू
पशुद्धकेवळ॥सांगेनअढळआत्मलाभतुज॥९०॥जेंसमस्तगुह्याचेंनिज
सार॥जेंप्रेमाचेंनिजभांडार॥ज्याचावेदशास्त्रानकळेपार॥तेंपरात्परसां
गेन॥९१॥जोआनंदाचानिजकंद॥जोबोधाचानिजबोध॥जेणेंहोयि
जेपरमानंद॥पूर्णबोधपरीसविधानया॥९२॥जेंस्रवाचेंपरमस्रव॥
जेंअमृताचेंनिजपीयूष्व॥जेणेंनिवारेजन्मदुःख॥तेंऐकतारकब्रह्मवि
धानया॥९३॥जेंमनेंनाहींदेखिलें॥जेंबुद्धीनेंनाहींवोळखिळें॥तेंनिज
रूपआपुलें॥सांगेनसंचलेंपरमेष्ठी॥९४॥ज्यापूर्वीकोणीनाहीं॥सेव
टीठाईनपडेकांहीं॥ऐसेंस्वरूपकांईबाई॥सांगेनपाहीपरमेष्ठी॥९५

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मिचियेकसमूळविशाळ॥मीयेकसकळींसकळ॥मीयेकसूक्ष्मस्थूळ॥तें
स्वरूपभांजळपरमेशी॥९६॥ श्लोक॥ ॥अहमेवासमेवाग्रेनान्य
द्यत्सदसत्परं॥पश्चादहंयदेतच्चयोवशिष्येतसोस्म्यहं॥३॥ ॥
॥टीका॥ ॥सृष्टींपूर्वीनिजरूप॥शुद्धब्रह्मनिर्विकल्प॥स्वानंदकंद
स्वरूप॥पूर्णत्वेंअसुपमीचस्वयें॥९७॥नपेरितांउसाचिंकांडी॥रसहन
चाखितांहीतोडी॥जेसीअसेरसाची गोडी॥तेवींचोखडीस्थितामाझी
॥९८॥बोलयेतांवाचेभांत॥बोलबोलतांतेमात॥तेकाळींजैसाशब्दा
र्थ॥तेविमींअच्युतसृष्टीपूर्वी॥९९॥दिठीनरिघतांदृष्टीसी॥भेदीनहो
तादृश्यासी॥तेदेखणींस्थितीजैसी॥तेविंमीहृषीकेशीसृष्टीपूर्वी॥१००
जेविपताकानिशाणासी॥घावोनघालितांतयासी॥तेनादाचीस्थितीजैशी
तेविमीहृषीकेशीसृष्टीपूर्वी॥१॥रसनयेतांरसत्वासी॥रसनेनेंचारवतां
तयासी॥तेंस्वादाचीस्थितीजैशी॥तेविमीहृषीकेशीसृष्टीपूर्वी॥२॥स्त्री ६
पुरुषसंयोगबोधु॥नव्हतांरतीरमणीसंमंधू॥तेकाळींजैसाआनंदू॥

तेंविमींपरमानंदूसृष्टीपूर्वी॥३॥ननिपजतांचराचर॥नव्हताघटमग
दिविकार॥गगनजैसेंनिर्विकार॥तेंविचिदांबरूसृष्टीपूर्वी॥४॥पूर्वीह्मण
णावयाचेंलक्षण॥नव्हतेंसंतअसंतहेगुण॥मीपरमानंदपरीपूर्ण॥या
नावसृष्टीपूर्वी॥५॥संतह्मणजेसूक्ष्ममूळ॥असंतह्मणजेनैश्वरस्थूळ
॥क्षरातीतमीनिर्मळ॥यानावकेवळसृष्टीपूर्वी॥६॥स्थूळसूक्ष्मयायासं
कटीं॥माझेनिजगजगत्वेंउठी॥माझ्यापूर्णत्वापोटीं॥भासलीसृष्टीते
विमीं॥७॥सांजवेळेपडलाढोर॥तयातेंह्मणतीसर्पथोर॥तेवींपूर्णब्र
ह्ममीसर्वेश्वर॥त्यातेंसंसारमानवीह्मणती॥८॥भिंतीवेगळेंचित्रउठी॥
तेविंमजवेगळीनदिसेसृष्टी॥मीचिद्रूपेंजगजेठी॥माझेनिसुष्टीजग
त्वेंजगा॥९॥जगाचेंनावरूप॥तेंचिमीपरमात्माचिद्रूप॥माझानिजत्वें
निजस्वरूप॥तेंविस्वरूपस्वयेंभासे॥१०॥जेंविसुवर्णाचेंकेलेंलेणें॥तें
सोन्यावेगळेंहोऊंनेणें॥तेनिंमाझेनीपूर्णपणें॥जगनांदणेंमद्रूपी॥११
॥गोडीतेचिसाखरदेख॥तेंविचिदात्माहाचिलोक॥जगासीमजवेग

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ळीक॥अणुमात्रेंकअसेना॥१३॥जेंवीसोनियाचेअळंकार॥तेविसंसारचिप
रमेश्वर॥मजवेगळाव्यवहार॥नाहींअणुमात्रभवभावा॥१४॥जेंवितंतूवे
गळानव्हेपटु॥मृत्तिकेवेगळानव्हेघटु॥तेवीमीचिद्रूपेंप्रगटू॥संसारभा
से॥१५॥जोमीसृष्टीपूर्वीयेकला॥तोयेकपणेंसंचला॥तोचिसृष्टीआका
रेंआकारला॥परिदुजानाहींआलाविरजिकेंमज॥१५॥जैशावटाचियापारं
बिया॥वटींवटरूपींनिघालीया॥तेसामीसंसारायिया॥स्थूळसूक्ष्मकारण
रूपें॥१६॥पारंबियानामअभिंन्नता॥राहातीनावटरूपता॥तेंवींस्थूळ
सूक्ष्ममायाह्मणतां॥माझीसत्तामोडेना॥१७॥तेवींस्थावरजंगमादिआका
रें॥अंडजस्वेदजादीविकारें॥सृष्टीभासलीसृज्याकारें॥तेवींसाचारेमद्रू
पीजग॥१८॥कूर्मआपुलीयास्वभावा॥लपवीइंद्रियअवयवा॥प्रगटकरीतेंहो
॥दुजयाचायावास्पर्शनाहीं॥१९॥तेंवीजगजगदाकारेंहोतां॥आकाराआली
अरूपता॥माजीनमोडेअद्वैतता॥चित्सत्तासंचली॥२०॥कांसूक्ष्मतंतू
येकवटू॥सहसंख्याहोयपटू॥तेवीसृष्ट्याकारेंश्रेष्ठु॥भासेमीप्रगटूआ

त्मस्वयें॥२१॥एवंमीचिसृष्टीआकारा॥भूतभौतिकादीपसारा॥विषमआ
काराविकारा॥नानाकल्लोळसागरामाजीजैसे॥२२॥जेअद्वितीयअत्यंतिक
॥निर्विकल्पवस्तूयेक॥तेचिकेवि झालीअनेक॥तेअर्थींचादेखदृष्टांतदाऊं॥
॥२३॥पाहातांजेविगोडीउसां॥तेचिवोसंडेरसां॥दुधागोडीतेदह्यासा॥गु
ळींगुळासीगुळरूपजाली॥२४॥त्याचिस्वादाचीसाखरजाली॥तेचिगोडी
लाबदकेली॥तैसीनानारूपेंआकारली॥परीतेगोडीसंचलीजैसीतैसी॥
॥२५॥तेविमीचिद्रूपब्रह्म॥स्वयेंजालोंसूक्ष्मस्थूळ॥मायागुणींसृष्टीस
कळ॥चित्सताकेवळमीचिभासे॥२६॥कांमृत्तिकेंचिगोकुळेंकेलीं॥नाना
कारेंपूजिलीं॥परीमृत्तिकापणेंनाहींसुरालीं॥तेंविसृष्टीजालीमद्रूपसक
ळ॥२७॥यापरीसृष्ट्याकारें॥असीजेम्याश्रीधरें॥तोचिस्रष्टायानंतरें॥
स्वरूपसाचोकारेंचिन्मात्रमाझें॥२८॥जेंविकाकुल्लाच्याचेंचक्र॥गरगराभो
वेचक्राकार॥भोउनीराहालीयास्थिर॥नुरेचक्रचक्ररूपें॥२९॥तेंनामरूपें
संबंध॥जाईनीभूतभौतिकभेद॥अंतीउरेमीपरमानंद॥स्वानंदकंद

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Samskrit University Ramtek Collection

निजरूप॥३०॥ जळाचीयाजाळीयागारा॥ भासतीनानाकार अपारा॥ अंतीं
वीरोनियासाचारा॥ उरतीत्यानिरानिररूपें॥३१॥ दोरुभासलासर्पाकारु॥ स
र्परूपेंभासेदोरू॥ दोरूलोपलेयाअजगरू॥ अंतींउरेदोरूदोररूपें॥३२॥
तेविंविश्वाआदीमध्यअंतीं॥ मीयेकभासेंचैतन्यमूर्ती॥ हेंसत्यजाणप्र
जापती॥ इत्तरउपपत्तीतेवावो॥३३॥ तेविरक्तांचियेरुतगुंजे॥ आदीअंतीं
नाहींदुजें॥ तेविम्यांयेकभधोक्षजें॥ सृष्टीचाहोयिजेआदिमध्यअंतु॥
॥३४॥ होकांज्याचेंनामस्मणतीलुगडें॥ तेंपाहातांरुतन्चिउघडें॥ तेंविंअ
दीअंतींचोरवडें॥ चिद्रूपरोकडेंपरममार्गे॥३५॥ यालागींसृष्टीआधीमि
चिअसें॥ सृष्टीरूपेंमीचिभासें॥ अंतींसृष्टीचेनिनासें॥ भ्याउरिजेअविना
शेंअच्युतानंतें॥३६॥ हेमाशीस्वरूपस्थिती॥ सत्ययथानिगुती॥ तुंवामाया
पुसलीप्रजापती॥ तेउपपत्तीऐकसांगेन॥३७॥ यथात्ममायायोगेन
॥ टीका॥ हामायेविषईंपूर्वप्रश्न॥ ब्रह्म्यानेंपुसिलाआपण॥ तेंमायेचेंल ८
क्षण॥ सांगतांनये॥३८॥ मायासंतनाअसंत॥ शेरवीनहेसदसंत॥ मा-

यामिथ्याचमथित॥ जाणनिश्चितविधातया॥३९॥ सदस्मणोंतरीजीतन
मे॥ असतस्मणोतरीशस्त्रेंहीननाशे॥ आधीअसेपाठीनसे॥ ऐसेंदीपडें
हीनदिसेमायेंचेंजळा॥ ४०॥ ऐसेंमाझेमायेचेंनिरोपण॥ वेदबोलोंनश
केआपण॥ लक्षितांमायेचेंलक्षण॥ राहीलसज्ञानआगुणीमग॥ ४१॥
मायावांजेचेंडिंबडंबाळ॥ मायागगनसुमनाचीमाळ॥ मायामृगजळीं
चेंसीतळजळ॥ मायातेकेवळगंधर्वनगर॥ ४२॥ मायारज्जुसर्पाचेंमडेआं
ग॥ मायाशुक्तीरजतचिसांग॥ मायाआकाशींचेंमृग॥ जळीयामातंगवो
डंबरीचा॥ ४३॥ मायास्वप्नींचीसोनसळा॥ मायाआरीसाचीचांफेकळी॥
मायाकांसवघृताचीपुतळी॥ मायामृगजळींचीसोवळीसोवळीसें
पाकिणी॥ ४४॥ मायाअसत्याचीनिजमाय॥ मायाबागुलाचीप्रतिपा
ळीधाय॥ मायाचित्रींचीकळिकारवाय॥ मायामुख्यत्वेंराहेमिथ्यत्वा
पासीं॥ ४५॥ ऐसेंमायेचेंनिरोपण॥ मीनिरोपूनशकेआपण॥ तेतु
झियाप्रश्नालागींजाण॥ कांहीलक्षणसांगेन॥ ४६॥ ॥श्लोक॥ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ऋतेर्थंयत्प्रतीयेतनप्रतीयेतचात्मनि॥तद्विद्यादात्मनोमायाय-
थाभासोयथातमः॥४॥टीका॥ ॥मीपरमात्माजोअधिष्ठान॥त्या
मजसत्यार्थातेंनदेखवोन॥जेंजेंदेखिजेद्वैतभान॥तेमायाजाणविरिंची॥
॥४७॥कनकबीजसेउनीपुरे॥तवआपणीयाआपणविसरे॥मगनसतीना
नाकारें॥व्याघ्रमाजरेंससेमासेदिसती॥४८॥तेविनिजात्मयाचेनीविसरें॥
जेंजेंदेखवोलागेदुसरें॥तेंमाजियानिजनिर्धारें॥जाणसाचोकारेंविधातया
॥४९॥निजरूपेंअसतांदोरू॥नदेखवोनिदेखेसर्पाकारू॥तोमाझेमायेचावि
कारू॥नाथिलासंसारयापरी॥५०॥गगनींचंद्रयेकअसे॥त्रिमीरदृष्टीदु
जादिसे॥तेविद्वैताचेनिआभासे॥मायाउल्हासेभवभावरूप॥५१॥सूर्योदयी
जगप्रकाशे॥अंधातेठाईंआंधारदिसे॥आत्मानदेखवोनतेंसे॥मायाउल्हासे
भवभावरूप॥५२॥सूर्येंजेव्हांनदेखणें॥तेव्हांतमवादेप्रबळपणे॥सूर्येंजो
काढींदेखणें॥तेव्हांतमाचेंजिणेंनाहीं॥५३॥तेवींआत्मयाचेंआदर्शन॥तें ९
चिमायेचेंप्रबळपण॥आपुल्यास्वरूपाचेंविस्मरण॥तेमायाजाणविरंची

॥५४॥स्वरूपस्वयेंस्वानंदघन॥नित्यनिर्धूमनिर्गुण॥तेस्वरूपींस्फुरेजेंभाप
पण॥जन्मस्थानमायेचें॥५५॥स्वरूपींअभिमानाचेंस्फुरण॥तेंमायामुख्य
त्वेंसंपूर्ण॥जेकेवळनिराभिमान॥तेथेंमायाजाणअसेना॥५६॥संतअसंत
विवंचना॥करितांमायानयेअनुसंधाना॥तेमायेचानिजलक्षणा॥सांगेन
चतुराननातेंऐक॥५७॥विषयविषऐक्यकल्पना॥तेअविद्याजाणचतुरा
ननां॥अहंब्रह्मात्मैक्यभावना॥तेमाहामायासुविद्या॥५८॥आपुलीकल्प
नाविधातया॥तेजाणपांमुख्यमाया॥विद्याअविद्यादोनींयाया॥दृश्यैकरूपा
विरींची॥५९॥जाजेथेंनिःशंककल्पनेचीवस्ती॥तोआतुडलामायेचेहातीं
॥जोनिर्विकल्पनिश्चिती॥मायास्याप्रतीअसेना॥६०॥जैसीछायारूपापा-
सी॥नातळतवर्तेदेहासी॥ब्रह्मींमायाजाणतैसी॥असेअहिर्निसीमिथ्यत्वें
॥६१॥सदांछायासरसीअसतां॥कोणीनकरीछायेचीकथा॥तेविंजाणगा
सर्वथा॥तत्वतामायेचीवार्ताब्रह्मींनाहीं॥६२॥छायाकोतेंअसेकोतेंवसे॥
धालीझकेलीज्याचीतोनपुसे॥ब्रह्मीमायेचेंजिणेंतैसें॥स्फुरणनसेसत्य

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

लें॥६३॥माझीछायामजसवेंआहे॥हेहीआठवणकल्पांतींनके॥यापरीब्र
ह्माचेठाईंपाहें॥स्फूर्तीहीनसाहेमायेची॥६४॥निजच्छायाशस्त्रेंनतुटे॥पक्षी
तभारेंकदांनफुटे॥सबळेंकुटितांनकुटे॥परीतेंनलोपेअणुमात्र॥६५॥तेनि
रसावयानिजमाया॥वाटनचालेगाउपाया॥तेउपायघेतीअपाया॥साधनें
मायाढळेना॥६६॥निजच्छायातोडावयानिवाडें॥जिहींहाणिजेत्यावराछा
यापडे॥परीछायाज्यातळींसांपडे॥तेसाधकानातुडेनिजसाधनीं॥६७॥
छायापायांतळींदडे॥तेवींब्रह्ममायासमूळउडे॥पायादुजेनपाहातांफुंडे
॥अधीकअधीकवादेअनिवार॥६८॥जेधरूंजायपुढें॥धरूंजातांअधीक
वाढे॥तेवींमायासाधनींनातुडे॥जाणतेधडफुडेपरमेष्ठी॥६९॥तेंचिक
रावयामायानिरशन॥साधनतितुकेंमायीकजाण॥जेणेंमायेचेंहोयनि
र्दळण॥तेंसाधकांलक्षणलक्षेना॥७०॥लटिकेपणेंपाहातांछाया॥स्व
यंलोपेलाजोनियां॥तेविंमिथ्यत्वेंपाहातांमाया॥जायहारपोनींपरब्र
ह्मीं॥७१॥देहलक्षितांमिथ्याछाया॥हेंसत्यजाणविधातया॥स्वरूपभ्रा
न्तीमिथ्यामाया॥छायामायासमान॥७२॥एवंनिजात्मभ्रान्तीविण॥नव्हेनि
जमायेचेंनिर्दळण॥जेआत्मभ्रान्तीलागींजाण॥मायानिर्दळणगुरुदास्यें॥
॥७३॥एवंगुरुरूपेपुढें॥मायामश्यकबापुडें॥त्याचावचनार्थस्फुरवाडे॥मा
याहीरोकडेंब्रह्महोय॥७४॥जेविंउगवलियास्फुभानू॥अंधःकारहोयस्फुप्र
काशमानू॥तेवींबोधआलेयागुरुवचनू॥मायाहीपूर्णब्रह्महोय॥७५॥एवं
आत्मयाचेंनिरोपण॥उत्पत्तीस्थितीनिधन॥तुजम्यासांगीतलेंसंपूर्ण॥सत्य
जाणस्वयंभू॥७६॥तंवश्रोतेह्मणतीनवलावो॥मायेचाअनिर्वचनीयस्व
भावो॥तिचासाधोनीअन्वयो॥ग्रंथान्वयोनिर्वाळिला॥७७॥नसांडितांप
दपदार्थ॥मायानिरोपणाचाअर्थ॥साधोनियास्फुनिश्चित॥यथार्थग्रंथचा
लविला॥७८॥तुझेनिमुरवेंश्रीजनार्दन॥वक्ताझालासंपूर्ण॥हेआह्माफावली
खुण॥रसाळनिरूपणस्वानंदयुक्त॥७९॥बापनिरूपणसरसोल॥पैलतस्वानंदा
चेपेल॥येतीसुरवाचेडोल॥तेंवर्णननकळे॥८०॥येणेंचतुःश्लोकींचेनिअर्थे॥जें
स्फुरवजालेंआमुतें॥तेंसुरवसांगावयायेथें॥बाद्याळपणातेंवाचाविसरली ८१

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

चतुःश्लोकींच्यागोष्टीसाठी॥ वाचेसीपडली बोबडामिठी॥ स्वानंदनसमायेपोटीं॥ परमानंदेंसृष्टीपूर्णजाली॥८२॥ ऐकतांहेंसंतवचन॥ हर्षलाएकाजनार्दन॥ जेवींऐकतांघनगर्जन॥ स्वानंदपूर्णमयोराउपजे॥८३॥ तेणेंस्वानंदेसंपूर्ण॥ अभिवंदिलेश्रोतेजन॥ नमस्कारोनीसंतसज्जन॥ माझीविनवणीअवधारा॥८४॥ माझेहेंचिमनोगत॥ संतुष्टव्हावेसाकल्यंत॥ यालागींश्रीभागवत॥ आरंभिलाग्रंथभावार्थेंशी॥८५॥ ऐकोनियांवचनाशी॥ साचदेवोनियांसहीं॥ छेसी॥ अतीसंतोषसज्जनासी॥ रिघोनीग्रंथातेंबोलतेझाले॥८६॥ अगातुझेंयेकयेकअक्षर॥ क्षराक्षरातीतपर॥ येणेंग्रंथीसाचार॥ आह्मीअपारसुखवींझालों॥८७॥ देउनियांपदपदार्थझाडा॥ करोनीश्लोकार्थउघडा॥ मायाब्रह्मनिजनिवाडा॥ दावोनीचोरवडारचिलाग्रंथ॥८८॥ ग्रंथस्वानुभवेंरसाळ॥ आनंदरसेंबोलिजेबोल॥ परमानंदाचेकल्लोळ॥ ग्रंथार्थकेवळरूपाआला॥८९॥ ऐसेसंतोषोनीसज्जन॥ स्वानंदेंझालेंसंतुष्टमन॥ तेणेंसुरवेंसीसंपूर्णा॥ येकाजनार्दनग्रंथवदवी॥९०॥ स्वानंदधोसंडलाग्रंथा॥ तेणेंविशलीग्रंथस्फूर्ती॥ दूरीठेविलीग्रंथसंगती॥ क्षमाश्रोतींमजकीजे॥९१॥ आतांपुढीलनिरोपण॥ भूतींप्रविष्टअप्रविष्टपण॥ स्वयेंसांगेश्रीनारायण॥ सावधानअवधारा॥९२॥

॥श्लोक॥ यथामहांतिभूतानिभूतेषूच्चावचेष्वनु॥ प्रविष्टान्यप्रविष्टानीतथातेषुनतेष्वहं॥५॥

॥टीका॥ जोमीपरमात्माहृषीकेशी॥ नरिघोनारिघालोंसृष्टीसी॥ नातळोनीचाळींजगासी॥ तेदृष्टांतेसांस्थितीसांगेन॥९३॥ येथेंमहाभूतेंतीऐसीं॥ उंचनीचदेहासरिसीं॥ प्रवेशलींदिसतींकार्येसी॥ कारणस्थितीसीअप्रविष्ट॥९४॥ तैसामीयाचेपरीपाठी॥ जगींप्रवेशलोंकार्यसृष्टी॥ कारणरूपेंचिसृष्टीपोटीं॥ मजप्रवेशावया॥९५॥ सागरूपाहातांदृष्टी॥ उठतीकल्लोळांच्याकोटी॥ तोसागरूकल्लोळपोटीं॥ केविउठाउठीसामावे॥९६॥ कार्यदृष्टीपाहांताभूतेंही॥ प्रवेशलींमाझेठाईं॥ कारणत्वेंभूतहृदयीं॥ मीअसोनींनाहींप्रवेशलों॥९७॥ यापरीमीसृष्टीसी॥ प्रवेशलोंकार्यदृष्टीसी॥ कारणत्वेंसृष्टीआपैसी॥ मजप्रवेशासीभिन्नत्वनाहीं॥९८॥ येथेंकार्यत्वणजेतेंकार्ये

CC-0.In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥औढहातामाजींगवसलाठाये॥ मानाशीद्दतुकाचींआहे॥यानावकार्यम्हणि
जे॥९९॥अद्वैतीनांदेखवेंविषम॥द्वैतबुत्थीचादारुणभ्रम॥सत्यमानींरूपना
म॥कार्यसंभ्रमयानाव॥२००॥देहाआदीइंद्रियवृत्ती॥चालतीमाजीचिच्छ
क्ती॥त्यामजचाळकातेंनेणती॥देहअहंकृतीनामकार्य॥१॥कार्यम्हणिजे
तेंऐसें॥कारणतूंम्हणसीकैसें॥जेणेंमानिजात्मादिसें॥अद्वैतअविनाशें
अप्रविष्ट॥२॥व्याप्यमजवेगळेंस्फुरुंलाहे॥मामीव्यापोनीराहें॥तेवार्ता
मजमाजीनसाहे॥जेमडूपेंमीस्वयेंचिदात्मा॥३॥कोटीघटप्रवेशतीगगनीं
॥गगनअप्रविष्टघटींप्रवेशोनीं॥तेंजैसेंस्वयेंपूर्णपणीं॥तेवींजनीमींपू
र्णत्वेंपूर्ण॥४॥म्हणसीतूंपूर्णत्वेंयेकवृत्य॥शब्दपाषाणपर्वतकांस्तब्ध
॥वृक्षवल्लीइत्यादिमुग्ध॥सज्ञानशून्यकांम्हणती॥५॥अनेकींयेकत्व
परिपूर्ण॥त्याहीअर्थाचेंनिरूपण॥तुजमींसांगेनसंपूर्ण॥ऐकसावधान
विधातया॥६॥अग्नीसोज्वळज्वाळादिसे॥अथवाधूमींकानआभासे॥कां
खदिरांगारींउल्हासे॥अग्नीतोयेक॥७॥आदळींउसळतीखवळाळ॥वोघें

अनीदिसेचंचळ॥डोहींराहिलेंनिश्चळ॥त्रिविधभेदेंजळयेकचिजैसें॥८॥घ
टमठादिमहदाकाश॥इत्यादिभेदेंयेकचिआकाश॥तेवींकारणरूपेंमीपरेश
॥नांदेंअविनाशअनिवारत्वें॥९॥यालागींअप्रविष्टपणचंचळ॥माझेंमजमा
जींभरेचपळ॥जैसाअथविघटबुडविल्याजळ॥भरोनीभरलेंयेकत्वें॥१०
पोळीआंतत्यागव्हांसी॥सबाह्यांतरींकणीकजैसी॥तेवींमींसकळसृष्टीसी
॥प्रविष्टोनीअप्रविष्ट॥११॥कार्यकारणविनाशें॥जगनांदेसावकाशें॥तो
जगद्रूपमाचिअसें॥सहजसमरसेंपरमात्मा॥१२॥मजहुनीकांहींवेगळें
असे॥मामीजावोनीत्यामध्येंप्रवेशें॥अथवाप्रवेशांतअसे॥सावकाशें-
वेगळाकीं॥१३॥मेघमुरवींचीगारदुर्लभ॥तीमाजीगोवलेंजळथेंब॥तेगा
रीचेनिधरीशोभ॥सर्वांगीस्वयंभजळचिअसे॥१४॥तेंविंजगतेंचिजनार्दन॥
जनार्दनस्वयेंआपण॥जनींजनार्दनअभिन्न॥जगींप्रवेशोनीअप्रविष्ट॥
॥१५॥ऐसेंसांवळेनिसंदरें॥बुद्धीबोधप्रबोधचंद्रें॥सांगीतलेंज्ञाननरें
द्रें॥कृपाउपेंद्रेंप्रजापती॥१६॥एवंसृष्टीचीस्थितीऐसी॥मींजगद्रूपींसृ-

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ष्टीसी॥हेंहीजरीतूंनकळेह्मणशी॥तरीप्राप्तीउपायासीसांगेन॥१७॥मज-
जाणावयालागीं॥अभिमानीकष्टलेअष्टांगयोगी॥अहंतापावोनीमाझेमा
र्गीं॥वंचलेअभागीकळवंचनेचे॥१८॥मजपावावयाकारण॥दादुनीदे
हाभिमान॥स्वकर्मसूत्रशिस्वात्यजोन॥तेंमजपावणेंखुंटलें॥१९॥नजि
णतांकामक्रोधासी॥येकायेकींजालाजोसंन्यासी॥देहाभिमानेंग्रासिलें-
त्यासी॥क्रोधलोभासीस्वयेंबिकला॥२०॥संन्यासीस्वप्नींविषयदेखे॥तेंवी
र्यीहोमकेलालदिकें॥तेणेंअधोगतीयथासुखें॥विषयाभिलाखेंआणि
लाखरा॥२१॥माज्ञाननिश्चयनाहींमनें॥आणीसज्ञानदेहाभिमानें॥दे
हदंडितांपुरश्चरणें॥क्रोधेंनागवणेंनागवला॥२२॥मंत्राचीबीजाक्षरें॥
चिद्रूपज्ञाननिर्धारें॥हेंजाणोनीजाप्यकरीनिजसुरे॥जपमाळाह्मारेंघ्रम
णीपडली॥२३॥एवंशाब्दीकशास्त्रमांडी॥ज्ञातेपणाचीउभविलीगुडी॥प
डतांकामक्रोधाचीधाडी॥स्वयेंचरफडीदेहलोभें॥२४॥शब्देंदेवाअपरोक्षि
ता॥हेंसत्यसत्यगाशास्त्रोक्ती॥शब्दींशब्दान्वयनेणता॥यालागींपावतीप

रोक्षसिध्दी॥२२५॥कापुसाचींवस्त्रेंहोती॥तोजाणतांनागवींठाती॥तेविंशाब्द
दावीज्ञानस्थिती॥त्याशाब्दिकाअंतींअपरोक्ष॥२६॥चातुमधुररसवाढी॥तो
चिरवातांनलगेगोडी॥तेविंतेचवीशाब्दीकचोखडी॥शाब्दिकांनाहीं॥२७॥
इत्यादिसाधनधर्म॥आचरितांनानाकर्म॥माझियाप्राप्तीचेंनिजवर्म॥नेण
तीसंभ्रमदेहाभिमानी॥२८॥माझीपावावयानिजप्राप्ती॥अन्वयेंकरावी
माझीभक्ती॥व्यतिरेकेंमाझीस्वरूपस्थिती॥सांगेनतुजप्रतीगुह्यमाझें॥
२९॥ ॥श्लोक॥एतावदेवजिज्ञास्यंतत्त्वजिज्ञासुनात्मनः॥अन्वय
व्यतिरेकाभ्यांयत्स्यात्सर्वत्रसर्वदा॥६॥ ॥टीका॥तत्त्वजिज्ञासित
त्वज्ञानें॥अन्वयेंसर्वत्रमजभजणें॥व्यतिरेकेंमजजाणणें॥अविकारीप
णेंमीएक॥३०॥सृष्टीआदीमीचस्वयेंअसें॥सृष्टीरूपेंमीचस्वयेंभासें॥सृ
ष्टीचेनिसर्वनाशें॥म्याअविनाशेंउरिजे॥३१॥अन्वयह्मणिजेजयातें॥व
स्तूपासोनितलेंसमस्तें॥उपजतांतींतद्रूपेंनिश्चितें॥कार्यकारणातेंअभिन्न
॥३२॥अश्वारूढखंडेरावो॥सुवर्णाचाकरविलापाहाहो॥तेथेंपाहातांअश्व

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

आणिदेवो॥ रूववर्णान्वयोअभिन्न॥३३॥जेविंतांब्याचाकेलानाग॥फडापु
च्छमध्यभाग॥पाहातांतांबेंचिसर्वांग॥तेविंअन्वयेंजगमद्रुपेंसर्व॥३४॥
पेरिंजेउंसाचींपेरींबरवीं॥तीउंसपणेंविरुढोनिहिरवीं॥कांडोकांडींनिज
स्वभावीं॥वाढीआघवीउंससरूपें॥३५॥तेविंवस्तूपासोनिजाण॥मायाम
हत्तत्वचिह्न॥भूतभौतिकेंचिद्रूपपूर्ण॥हेंअन्वयलक्षणविरिंची॥३६॥
जेविंघृताचियाकणिका॥घृतेंसिनव्हतीआणिका॥तेविंभूतआणिभौति
का॥वेगळीकदेरवामजनाहीं॥३७॥ऐसेंअन्वयस्थिती॥भावेंकरितांभ
गवद्भक्ती॥मीपरमात्मासर्वभूतीं॥भजतांमत्प्राप्तीभक्तांरुगम॥३८॥सर्व
भूतींभगवद्भजन॥हेंमाझेंअंतररगुह्यज्ञान॥तोभजपढियंतापूर्ण॥जोभूतें
देखेचिह्नसर्वदां॥३९॥जोभूतेंदेखेचैतन्यघन॥त्यासिमीपरमात्माआप
ण॥जीवेंकरींनिंबलोण॥त्याहूनआनभजपढियंतानाहीं॥४०॥तोजेउतीवा
सपाहे॥तेतेपदार्थमीहोतजाये॥तोजेथजेथेठेवीपाये॥तेधरामीहोयेंध
रणीधर॥४१॥अन्वयस्थितीभक्तीपरतें॥भजआननाहींपढियंतें॥भजवे

गळनोळखेआपणातें॥भद्रूपजगातेंचिदान्वयेंदेखे॥४२॥नंदयशोदाश्री
कृष्ण॥गोकुळतेंमृत्तिकापूर्ण॥तेविंनामरूपविकारजाण॥जगसंपूर्णचि
न्मात्र॥४३॥जेजेंतत्वउपजेजाण॥मायामहत्तत्वादितिनीगुण॥तेतेदेखि
जेचैतन्यघन॥अन्वयभजनयानाव॥४४॥ऐशियास्थितीभगवद्भजन॥स
द्भाग्यपावतीसज्ञान॥जेभक्तीसिमीआपण॥श्रीनारायणस्वयेंविकलें॥४५
॥ऐसेंज्याचेंभजतींभजन॥तेभक्तभजहीपूज्यपूर्ण॥श्रीसमवेतआपण॥त्या
चेंचरणमीवंदीं॥४६॥माझेयाभक्ताचीमहंती॥स्वयेंजाणेंमीश्रीपती॥माझि
येभक्तीचीपूर्णप्राप्ती॥भक्तजाणतीभावार्थी॥४७॥ऐशियेअन्वयेंप्रीतिक
रीं॥भक्तांसबाह्यअभ्यंतरीं॥मीहिअन्वयेंप्रीतिकरीं॥पूर्णपरात्परींस्वानं
दें॥४८॥अन्वयेंजेंअवलोकन॥यापदाच्यापोटींभगवद्भजन॥स्वयेंबो
लिलाश्रीनारायण॥तेंचिव्याख्यानसविस्तरकेलें॥४९॥भागेंसविस्तरश्रीप
ती॥बोलिलाहोताब्रह्मयाप्रती॥सांगसांगेनभगवद्भक्ती॥तेचतुश्लोकीवि
षदकेली॥२५०॥तत्वजिज्ञासालागीजाण॥स्वरूपप्राप्तीचेंनिजज्ञान॥देव

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

बोलिलाभगवद्भजन।।तेंचनिरूपणम्याप्रगटकेलें।।५१।।ऐसेअन्वयेंभ=
क्ती।।अतिसुगमसाझीप्राप्ती।।आतांव्यतिरेकाचीस्थिती।।ऐकतुजप्रतीसां
गेन।।५२।।कार्यापासूनकारणअभिन्न।।यानावगाअन्वयजाण।।कार्यमिथ्य
सत्यकारण।।तेंव्यतिरेकलक्षणविधातया।।५३।।दोराच्याअंगींसर्पाकार।।
भासोनिनिमालाभयंकर।।तोनातळतांसर्पविकार।।दोरतोदोरजैसातैसा।।
५४।।तेविंजनाचीउत्पत्तिस्थिती।।लयोपावतांकल्पांतीं।।माझियेस्वरूपप्रा
प्ती।।विकारवदंतीअसेना।।५५।।सुवर्णाचेअळंकार।।जेविंकरविलेनानाका
र।।मोडोनिकरितांयेकाकार।।निद्रष्टभंगारघडमोडीरहित।।५६।।तेविप्रपं
चाच्याघडमोडी।।माझास्वरूपींनलगेवोढी।।स्वरूपींनिजानंदगोडी।।हेव्य
तिरेकपरवडीविधातया।।५७।।लेणेंघडतांसोनेनंघडे।।लेणेंमोडितांसो
नेनंमोडे।।तेविंमाझेस्वरुपाकडे।।नपडेसांकडेंप्रपंचाचें।।५८।।स्वरूपींस्वरू
पस्थितीपाहातां।।प्रपंचएकझालाहोता।।तोलयागेलाकाळसत्ता।।हेकथा
वार्त्ताअसेना।।५९।।मायामहत्तत्वतीनीगुण।।भूतभौतिकादिजन्मनिर्दळ

ण।।होतांनमोडेपूर्णपण।।हेंमुख्यलक्षणव्यतिरेकाचें।।६०।।आणिकही
साधारण।।सरव्यतिरेकलक्षण।।भूतींभूतेंहोतीलीन।।तेमहाभूतींलेपन
सकारणकारणीं।।६१।।ज्यांचेंजेथूनिजन्मस्थान।।तींभूतेंतेथेंहोतीलीन।।
हेंमहाभूतपरिलेपन।।सकारणकारणीं।।६२।।प्रथमगंधदुसरास्वाद।।रूप
स्पर्शपांचवाशब्द।।हापरस्परेंउपमर्द।।होयनिर्द्वंदकारणामाजी।।६३।।तें
कारणहीआपण।।महाकारणींहोयलीन।।तेथांएकनादुजेपण।।स्वरूपपू
र्णपूर्णत्वासी।।६४।।यापरीपूर्णस्वरूपासी।।प्रपंचजडलादिसेअंगासी।।
तोठाउकानाहींत्यासी।।जेविंशुक्तिकेरसिरजताभास।।६५।।द्विपीद्विपीप
णेंअसे।।भ्रांतीसितेथेंरूपेंदिसे।।तेविंवस्तुपणेंअसे।।प्रपंचभासेजडमू
ढ।।६६।।वस्तूपरमानंदेंशुध्यबुध्या।।तेथेंभविवेकीअतिमंद।।देखतांति
भूतभौतिकभेद।।जेविकांअगाधगंधर्वनगर।।६७।।यापरीमिथ्यामायि
कसंसार।।वस्तूनित्यानंदेंनिर्विकार।।हाव्यतिरेकशुध्यसादर।।जाणसा
चारपरमेष्ठी।।६८।।प्रपंचएकझालाहोता।।हेंसमूळमिथ्यासर्वथा।।पु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ढेंहोईलमागुता।।हेंकदांकल्पांताअसेना।।६९।।ऐसालक्षितांव्यतिरेक
।।जगीमीएकलाएक।।ऐसाएकपणाचागणक।।नाहींआणीकगणाव
या।।७०।।आहाचवाहाचविचारितां।।हाव्यतिरेकनयेहात।।गुरुरूपे
वीणतत्वता।।तेथिच्याअर्थाप्राप्तनव्हिंजे।।७१।।अन्वयामाजींपूर्णभ
क्ती।।व्यतिरेकस्वस्थस्वरूपस्थिती।।साधकजेसाधिती।।त्यासिस्वयेंप्रा
प्तीअविनाव्ता।।७२।।येणेंअन्वयव्यतिरेकेंपाहीं।।निजात्मताठेविलिया=
ठायीं।।त्यासिप्रत्ययकाळींकाहीं।।व्ययनाहींविधातया।।७३।।लाहोनव्य
तिरेकाचेंसूत्र।।साधोनिसाधनेंपवित्र।।स्वयेंझालेवस्तुचिन्मात्र।।सर्वदां
सर्वत्रअविनाव्तात्वें।।७४।।एवंअन्वयव्यतिरेकयुक्तें।।साधनमहाराजपं
थें।।निरसोनिवेगळेपणातें।।मजऐक्यातेंसाधकयेती।।२७५।।ऐक्यव्य
तिरेकबोलणें।।बोलूंजातांदिसेलाजिरवाणें।।तेंसर्वदांमाझेनिपूर्णपणें।।
परिपूर्णअसेस्वानंदें।।७६।।सिंधुमाजीसैंधवाचारवडा।।पडोनिहोयसिंधु
येवढा।।तेविंअन्वयव्यतिरेकहोडा।।योगधडफुडामीचहोय।।७७।।जैसे

कल्लोळसागरीं।।तैसेयोगीमजमाझारी।।वर्त्ततांतिहीदेहाकारीं।।मजबा
हेरीनिघोंनेणे।।७८।।हेंऐक्यतेचेंयोगयुक्त।।वेदशास्त्रसंमत्त।।तुवांअ
नुष्ठावेंस्वनिश्चित।।हेंहृदयगतअतिगुह्य।।७९।।ऐसेंगुह्यज्ञानपुरुषोत्त
मेंं।।निष्कामकामकल्पद्रुमे।।स्वमुखेंसांगीतलेंआत्मारामें।।रूपासंभ्रमें
स्वयंभूसी।।८०।। ।।श्लोक।।एतन्मतंसमातिष्ठपरमेणसमाधिना।।
भवान्कल्पविकल्पेषूनविमुह्यतिकर्हिचित्।।७।। ।।टीका।।हापर
मगुह्यज्ञानार्थ।।म्यासांगीतलेंनिजात्ममत्त।।तेणेंमतेंसिसमस्त।।श्रजो
निअलिप्तब्रह्मांडकोटी।।८१।।मीअव्यक्तयेणेंव्यक्तीतेंधरी।।मीनिर्गुणये
णेंगुणकार्यकरीं।।मीसगुणयेणेसंगातेंवरीं।।अंगावरीजगव्यालें।।८२।।
नवलयामहामत्ताचीमातु।।मीनिजांगेंबीजजगहोत।।जगहोऊनिजगातें
अलिप्त।।मीअव्यक्तव्यक्तीआंतनरिघोनिरिघें।।८३।।यामतांचेनिजमत्तने
टें।।मीनावरूपीअवघेघोटे।।परिनावरूपआंतुवटे।।अणुमात्रनपालटेअ
रूपनाम।।८४।।येणेमतेंमीमहाशून्यझालें।।शून्यब्रह्मेंमीसाकारलें।।

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

अतींद्रियहोउनिठेलें॥ वांझटामी॥८५॥मीविदेहयेणेंदेहधारी॥मीअच
क्षुयेणेंडोळेंधरीं॥मीअकर्त्तासर्वकर्मकरी॥येमतमुद्रेबरीविरिंची॥८६॥
मीअश्रोत्रयेणेंश्रवण॥मजगोत्रायेणेंगोत्रगहन॥मजअघ्राणायेणेंघ्राण
॥मजअचंचळाचंचळपणयामुद्रा॥८७॥मजनैराश्यायेणेंरसना॥मज
अभोक्तायेणेंभोजना॥मजनिःशब्दायेणेंगायना॥अमनामजमनकल्प
नारहित॥८८॥मीअजन्मायेणेंजन्मधरीं॥मीअकर्त्तायेणेंकर्मकरीं॥अना
मामीनामधारी॥यामतांचीथोरीमाझीमीचजाणे॥८९॥मजअबाहूसिये
णेंहस्त॥अचरणासियेणेंचरणहोत॥मजअगम्यागमनहोत॥आपआ
पणातेंमत्तसुद्रा॥९०॥यामत्तयुक्तीसमसमानी॥नजन्मोनिजन्मेंजननीं॥
मच्छकूर्मशुकरादियोनी॥अवतारपुराणींवेदोक्तयुक्त॥९१॥यामतांचेन
निजबळें॥मायाअपधाकेंपळे॥द्वैतनिर्मुळींमीमतांशिमेळें॥मीअनाकळ
आकळेंयामाजी॥९२॥नवलूयामतांचापरिपाक॥मीएकहोयींअनेक॥
अनेकींयेकयेकुलाएक॥हामतविवेकअतर्क्य॥९३॥अशिनवयामतांची

थोरी॥ऐकविस्तारनानापरी॥परीएकपणाचीआंगावरी॥नाहींदुसरीवि
रगेली॥९४॥यामतांचेनिमहायोगें॥निजलेठायींमीनित्यजागें॥जागा
हिनिजोनिजोनिजांगें॥यापरिदाटुगेंमतमाझें॥९५॥हेंमतनातुडेयोगें
हेंमतनातुडेस्वर्गभोगें॥हेंमतनातुडेयागें॥हेंमतांशिखात्यागेंनयेहाता
॥९६॥हेंमतनातुडेजपें॥हेंमतनातुडेतपें॥हेंमतनातुडेदिव्यरूपें॥द्वा
त्रपाठेंआटोपेतैसेंनव्हे॥९७॥हेंमतनाटोपेवेदाध्ययनें॥हेंमतनाटो
पेनानादानें॥हेंमतनाटोपेमहाव्याख्यानें॥बैसतांधरणेंनाटोपेमत॥
९८॥हेंमतनाटोपेस्वधर्माचारें॥हेंमतनाटोपेबहुधाविचारें॥हेंमतना
टोपेतीर्थसंभारें॥हेंमतांतरेंनाटोपे॥९९॥हेंमतनाटोपेपढणीपढतां
॥हेंनाटोपेत्रिवेणीबुडतां॥हेंनाटोपेदीर्घस्वरेंरडतां॥जाणीवेंचरफाडि
तांनाटोपेहें॥३००॥हेंनाटोपेवेदविधी॥हेंनाटोपेअष्टमासिद्धी॥हेंना
टोपेनानालुंदी॥जीवबुद्धीहेंनाटोपे॥१॥हेंनाटोपेध्येयध्यानें॥हेंना
टोपेदृढमौनें॥हेंनाटोपेअनुष्ठानें॥याचेंदेखणेंहेंचिजाणें॥२॥हेंना

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तुडेघरिच्याघरीं॥हेंनातुडेआश्रमांतरीं।हेंनातुडेगिरीगव्हरीं॥रिग
तांकंदरींनातुडे॥३॥हेंनातुडेप्रयागस्नानी॥हेंनातुडेअनंतद्वायनीं॥
हेंनातुडेगयावर्धनीं॥कष्टतांत्रिभुवनींनातुडे॥४॥हेंनातुडेसिध्दीसा
ठीं॥हेंनातुडेकरितांगोष्टी॥हेंनातुडेकपाळपिटीं॥भेददृष्टीनाटोपे॥
५॥हेंनाटोपेतीर्थवासीं॥हेंनातुडेक्षेत्रसन्यासीं॥हेंनातुडेअतिप्रया
सीं॥कामक्रोधासीनजिंकितां॥६॥हेंनातुडेपृथ्वीफिरतां॥हेंनातुडे
तीर्थेंकरितां॥हेंनातुडेध्यानधरितां॥साधनींसर्वथानातुडेहें॥७॥
हेंनातुडेकथापुस्तकऐकतां॥हेंनातुडेकथनकथितां॥हेंनातुडेचभा
ग्यार्थशोधितां॥गुरुरूपेवीणसर्वथाहातानये॥८॥हेंमतनातुडेक्षी
रसागरीं॥हेंनातुडेवैकुंठशिखरीं॥हेंनातुडेसगुणसाक्षात्कारीं॥सम
साम्यवरीगुरुकृपेलाभे॥९॥विवेकवैराग्ययथाविधी॥विषयविर
क्तीनिरवधी॥सर्वत्रसमसमाधी॥गुरुकृपेसिध्दीहोयमाझी॥१०॥
जीवाचेनिजनेटीं॥घडघडीतवैराग्यउठी॥विषयाचीकाढोनिकांटी

॥समाधिदृष्टीसमसाम्यप्रगटे॥११॥ऐशीसर्वत्रसमानबुध्दी॥ज्याउ
पजेनिरवधी॥त्यासिमाझ्यामनाचीशुध्दी॥जाणत्रिशुध्दीगुरुकृपा
लाभे॥१२॥सर्वत्रसाम्यसमता॥यानावसमाधीतत्वता॥परिताढस्त्यादि
काष्ठावस्था॥समाधिसर्वथानव्हेब्रह्मदेवा॥१३॥समाधीमाजींजोतटस्थ॥
तोजाणपावृत्तियुक्त॥वृत्तीअसतांसमाधिस्त॥हेंमीश्रीअनंतसत्यनमनीं
॥१४॥मूर्छितवृत्तीअसतांपोटीं॥समाधीह्मणणेंहेगोष्ठखोटी॥जेथअहं
सोहंविरालीगोठी॥तेसमाधीगोमटीमीसत्यमानी॥१५॥ज्वरअसतांनाडी
आंत॥आरोग्यस्नानतोचिधात॥तेविवृत्तिअसतांसमाधिस्त॥तोजाण
निश्चितनिजात्मघाती॥१६॥सर्वाभूतींनिजात्मता॥पावोनिझालीसर्वस
मता॥तेबोलतचालतीसमाधीअवस्था॥मजहीतत्वतामानली॥१७॥ऐ
शीसर्वत्रसमताबुध्दी॥तियेनावपरमसमाधी॥तोगुरुकृपेम्यांत्रिशुध्दी॥
यथाविधीम्याप्रबोधिली॥१८॥हेसमाधीचियासमदृष्टी॥संकल्पेंसृष्टी
स्त्रजीब्रह्मांडकोटी॥विकल्पेंसंहारितांनोवटीं॥कर्त्तेपणपोटींविरालें॥१९॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

निजसमाधीसमसाम्यता।।देखोनिपळालीदेहअहंता।।तेथमीएकसृष्टी
चाकर्त्ता।।यास्फुरणाचीवार्त्तास्फुरोंकेंविराहे।।२०।।सिंधूमाजीपडलेंसैंध
वलोण।।नविरेतंवआकारण।।तेंचिविरालियासंपूर्ण।।मीझालोंजीवनहें
हिराहे।।२१।।तेविंमजहोतीबस्थता।।आतांपावलोंमुक्तता।।याहिविषयीं
चीवार्त्ता।।तुजतत्वतास्फुरेना।।२२।।ऐशियागापूर्णसमता।।सृष्टीकरि
ताहरिता।।आंगींनलागेमोहममता।।सत्यसर्वथास्वयंभू।।२३।।देहाका=
लस्वभावता।।कल्पविकल्पमहाकल्पांता।।सृष्टीस्त्रजनार्चीमोहममता।।
तुजसर्वथाबाधेना।।२४।।हेंमीतुजसांगोंकाये।।तुझाअनुभवतूंचिपाहें।।
जेंतुजस्वयेंप्रगटकेलेंआहे।।तेथेंहोयनाहेंरिगेना।।२५।।रोगगेलियार्चीं
लक्षणें।।रोगीनेणेंवैद्यजाणे।।तेविंब्रह्मासांडलाअज्ञानें।।हेंनारायणेंजा
णीतलें।।२६।।लक्षभेदितांधनुर्धरें।।जेविंकांनिजेंनिजकरें।।तेविंब्रह्मानिव
टिलाअहंकारें।।हेंश्रीधरेंजाणीतलें।।२७।।जेबोधआलासलिष्यासी।।ते
नसांगतांकळलेंश्रीगुरूसी।।तेणेंजाणोनियांहृषीकेशी।।ह्मणेब्रह्मया

सीसावधान।।२८।।निजानुभवेंपाहेपूर्ण।।ऐसेंऐकतांसद्गुरूवचन।।चम
त्कारलाचतुरानन।।देहींदेहपणविदेहत्वआलें।।२९।।जीवदशावोसंड
तां।।निजआत्मापाहेआता।।त्यासमाधीसिसत्वावस्था।।अतिसप्रेमता
वोसंडतां।।३०।।निजात्मस्वरूपींपडतांदृष्टी।।सुखाचास्फुंदलोटेपोटीं।।
हर्षेंबाष्पदाटेकंठी।।परेसिगोष्टीसद्गदीतवाचा।।३१।।नेत्रींआनंदाश्रुच्या
धारा।।सुखवोमीकांपेथरथरां।।हर्षेंउचंबळल्यारोममुद्रा।।स्वेदांबुपुरासा
दरझाला।।३२।।अहंसोहंझालेंलीन।।मनेंमनझालेंउन्मन।।चित्तझालेंचैत
न्यघन।।जीवपरिपूर्णब्रह्मझाला।।३३।।येथेंएकनादुसरें।।सन्मुखनापाठि
मोरें।।जागेंनानिदसुरें।।सहजान्वयेंखरेंसदोदित।।३४।।जेंकेलेंनाझालें
।।जेंगेलेंनाआलें।।होतेंनांहारपलें।।पूर्णत्वेंसंचलेंपरिपूर्णब्रह्म।।३५।।जे
थेंनसाहेरूपनाम।।जेथनसाहेक्रियाकर्म।।जेथनसाहधर्माधर्म।।तेंपूर्ण
ब्रह्मपरमेष्ठीझाला।।३६।।जेथनरिगेहेतमातु।।जेथनरिगेदृश्यदृष्टांतु।।
जेथनदिसेआदिअंतु।।तेचिवस्तुसदोदितुस्वयंभुझाला।।३७।।ज्याचान

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

लभेलाभमार्ग॥ज्यासिनाहींव्यंगभंग॥तेंव्यंगेंवीणअव्यंग॥निजवस्तू
सांगस्वयंभुझाला॥३८॥जेथेंदुःखलेंनेघेदुःख॥तेथेंसुखलेंनरिघेसुख
॥ज्याचेंहरिहरांनकळेतुक॥तेवस्तूसम्यकस्त्रष्टाझाला॥३९॥जेणेंसुखेंसु
खरूपस्वयंभू॥जेणेंरूपेंसुखरूपस्वयंभू॥तेंसुखपावलास्वयंभू॥आनंद
कंदुजगद्गुरुरूपा॥४०॥भावेंसद्गुरुतेंभजतां॥स्त्रष्टापावलासुखरूपता॥
यालागींसद्गुरूपरता॥मार्गपरमार्थाअसेना॥४१॥जरीसाचचाडपरमार्थी
॥तरिभावेंपूजाबेंसद्गुरुनाथा॥सकळनेमाचेमाथां॥जाणतल्लतागुरुभक्ती
॥४२॥ज्याचेमुखींगुरुनाम॥ज्यासिगुरुसेवानित्यकर्म॥तोदेहासगटपर
ब्रह्म॥त्यासिकर्माकर्मबाधिजेना॥४३॥ज्याचीआनंदेंगुरुभक्ती॥त्याचेच
रणींतीर्थेंयेती॥वेदबंदीजनहोती॥सुरवरबंदितीचरणरजत्याचे॥४४
॥गुरुभक्तिनांदेज्याचेघरीं॥यमतयाचीतराळीकरी॥काळआज्ञावंदीसि
रीं॥तोपूजिजेहरीपरमात्मभावें॥४५॥गुरुभक्तीचेपवाडे॥वर्णितांवेदांमौ
नपडे॥गुरुभक्तवरुताचढे॥ऐसेंचोखडेंआननाहीं॥४६॥शिष्येंकरावेंमा

झेंभजन॥ऐसेंवांछीज्यागुरुचेंमन॥तोगुरुत्वासुकलाजाण॥अभिमा
नेंपूर्णनागवला॥४७॥जगीदांडुगाज्ञानाभिमान॥धनासाठींद्रुतुकेंज्ञा
न॥तेजाणशिश्नोदरपरायण॥तेथअंधत्वलक्षणगुरुत्वनथोरे॥४८॥
मुख्यत्वेंगुरुत्वलक्षण॥ज्ञानअसोनिनिराभिमान॥सर्वांगींशांतीचेंभूष
ण॥तोसद्गुरूपूर्णपरब्रह्म॥४९॥त्यासद्गुरूचीनिजभक्ती॥सद्भावेंकरोनिप्र
जापती॥पावलासुखरूपप्राप्ती॥स्वानंदस्थितीनिजबोधें॥३५०॥यापरी
चतुरानन॥नारायणवचनेंजाण॥सोडोनियांदेहाभिमान॥ब्रह्मपरिपूर्ण
ब्रह्माझाला॥५१॥एवढेंपदप्राप्तझालें॥परीनम्हणेआजिनवेंआलें॥हेंअ
नादिसिध्दआपुलें॥स्वतसिध्दसंचलेंनिजरूपमाझें॥५२॥ऐसाआत्मला
भाचापूर्णोद्गार॥जाणोनिसुखपावलाउपेंद्र॥जैसादेखोनियांपूर्णचंद्र॥
भरतेनसिंधूउल्हासे॥५३॥बाळकाकीजेतिसोहळे॥तेणेंमाउलीचेनिवती
डोळे॥शिष्यानिजबोधआकळे॥तेसुखाचेसोहळेसद्गुरुसी॥५४॥सेवक
परचक्रविभांडी॥राजाहर्षाचीउभवीगुढी॥शिष्यस्वानंदींदेबुडी॥तेणेंसु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

रवेंश्रीनारायण॥चारीभुजापसरोन॥आलिंगिलाचतुरानन॥परमानंदें
पूर्णसुखावोनी॥५६॥आदींचप्रीतीपुत्रावरी॥तोहिझालाब्रह्माधिकारी
॥तेणेंपूर्णानंदेंश्रीहरी॥निजहृदयावरीआलिंगिला॥५७॥साचचिब्रह्मा
झालापोटीं॥यालागींहरीसिप्रीतमोदी॥पूर्णब्रह्मचौंश्लोकासाठीं॥बोपिता
झाला॥५८॥नमाखतांशब्दाचेंवचन॥नायकतांश्रुतीचेंवचन॥नदेखतां
वृत्तिचेंवदन॥चतुश्लोकेंचतुराननसुरवीकेला॥५९॥आतळोंनेदितांगग
न॥नलागतांसूर्यचिंकीरण॥प्राणास्पर्शनहोतांजाण॥चतुश्लोकेंचतु
राननसुरवीकेला॥६०॥दुरीदुरावोनिअज्ञान॥आंगींनव्हतेंग्राहाणपण
॥मौनेंचिजीवेंमारुन॥चतुश्लोकेंचतुराननसुरवीकेला॥६१॥ऐशिया
युक्तीश्रीनारायण॥निजपुत्रालागींआपण॥थोडेनिरूपणींजाण॥ब्रह्म
परिपूर्णदेवोनिठेला॥६२॥हेंनघडेतेथनिरूपणजाण॥शिष्यझालिया
ब्रह्मसपन्न॥पुत्रस्नेहबापुडाकोण॥त्याशिष्यासंपूर्णपूज्यत्वेंमानी॥६३॥
ब्रह्मसंततीपुढें॥पुत्रसूखकायतेंबापुडें॥गुरुकृपेपाहेजयाकडे॥त्यास

करीरोकडेंब्रह्मपूर्ण॥६४॥जेंबोलाबुध्दीनातुडे॥तेथयुक्तीचाहाताकेविंचढे
॥तेंद्यावयानिवाडें॥खेवाचेंधडफुडेंमीसकेलें॥६५॥हृदयाहृदयऐक्यके
लें॥याहृदयींचेंत्याहृदयींघातलें॥यापरीबोलतांबोलें॥पूर्णत्वदिधलेंप्र=
जापतीसी॥६६॥जेविंदोनींपदेंएकहोती॥तेथेंप्रकाशेंप्रकाशप्रळयदीप्ती
॥तेविंविष्णुविरिंचीक्षेमदेती॥तेणेंऐक्याचीशक्तीकोंदाटे॥६७॥ब्रह्मया
चेंउरेब्रह्मपण॥नुरेचिनारायणींनारायण॥कोंदाटेचैतन्यघन॥ब्रह्मप
रिपूर्णब्रह्माझाला॥६८॥जेथेंबोधनाअबोधा॥आनंदनानिरानंदा॥गुरु
शिष्यझालेएकविध॥पूर्णब्रह्मानंदसदोदित॥६९॥गुरुशिष्यझालेअ
भिन्न॥बोलचालखुंटलेंमौन॥निःशेषविरालेंमीतूंपण॥अद्वयआलिंग
नऐसेंपडलें॥७०॥स्वस्वरूपाचेंनव्हेपण॥आंगींविरालेंब्रह्मस्फुरण॥नि:
शेषविरालेंविस्मरण॥अव्ययज्ञानपावलाविधाता॥७१॥यापरीश्रीना
रायण॥आपुलेंदेउनिपूर्णपण॥पुढेंकरावयासृष्टीसृजन॥अकर्त्तृत्व
बोधेंप्रबोधिला॥७२॥सुख्यबिंबनव्हतांभिन्न॥सूर्यापुढेंप्रकाशतीकी

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

र्ण॥तेविंनदेखोनिगेलेंमीपण॥खुंटलेंमीपणहरीब्रह्मयाचें॥७३॥जळीं
जळावरीअसतीकल्लोळ॥कल्लोळासबाह्यअसणेंजळ॥तैसाआलिंगनमे
ळ॥झालावेगळहरीब्रह्मयाचा॥७४॥जेविंदीपेंदीपलाविला॥तेथवडी
लनधाकुला॥तेवींचिमद्रुपेंसमत्वाआला॥हरीरूपझालाप्रजापती॥७५
॥सृष्टीनकरवेसर्वथा॥करितांयेईलअहंता॥ऐसेम्हणतहोताविधाता॥
तोयापरिअनुग्रहिलादेवें॥७६॥जोसृष्टीनकरवेम्हणतहोता॥तेचिआ
ळीअकर्त्तात्मता॥सृष्टीकरावयाचीयोग्यता॥पावलाविधातापरिपूर्णबो
धें॥७७॥सांठविलेंबुद्धीबळ॥तेंचिरवेळवीविस्ताररवेळ॥तेविंपूर्णसृ
ष्टीसकळ॥ब्रह्मतत्काळविस्तारिताझाला॥७८॥पूर्णपावोनिसमाधा
न॥श्रीनारायणाचेचरण॥वंदिताझालाचतुरानन॥निर्विघ्नेषपूर्णआ
नंदबोधें॥७९॥हेकल्पादिगुह्यज्ञानकथा॥येणेंसंपन्नझालाविधाता॥
तेचिकथाऐकतांआतां॥साधकांतत्वताळाभझाला॥३८०॥हेंसृष्टीपू
र्वीलिजीर्ण॥जीर्णपणेंअतिक्षीण॥साधकातूंऐसेंनम्हण॥हेनित्यनूत

नटवटवीत॥८१॥कल्पांतिंचाहादिनकरू॥वृथ्यपणेंअतिजर्जरू॥याचे
निनफिटेअंधःकारू॥ऐसाविचारुनूरर्वहीनकरिती॥८२॥बकुकाळठे
विलापुरुनी॥अग्निहोत्रीचाजुनाटवन्ही॥म्हणोनिरवोऊंनयेवळचणी॥
धडधडेलतक्षणींनित्यनूतनत्वें॥८३॥तेविंकल्पादीचेंगुह्यज्ञान॥गुरु
मुखेंऐकतांसाबधान॥साधकहोतीज्ञानसंपन्न॥यालागींनित्यनूतन
कथाहे॥८४॥कथानित्यनूतनआणिगोड॥निर्दाळीदैन्यदुःखदुर्वाड॥
साधकांनित्यरूरवरूरवाड॥पुरवीकोडश्रोतयांचें॥८५॥ऐशीनित्यनू
तनरूरवरूपता॥हरीस्रष्टयाचीज्ञानकथा॥हेसृष्टीपूर्वीलिव्यवस्था॥कै
सेनिहाताआलीपरी॥८६॥मीनेणेंवेदशास्त्रव्यवस्था॥बुध्दिचेंमूरर्वम्हण
तीवरूकता॥त्यामजनिजभाग्येंअवचिता॥आतुडलामहापरिस॥८७॥
परिससर्वथाकोठेंनाहीं॥तोकाष्ठलोष्ठपाषाणमही॥मजजोडलापाहीं॥
चिद्रत्नाचा॥८८॥माझेअंगींमूरर्वपण॥नेणेपरिसाचेंलक्षण॥त्याचेंम
जज्ञानसंपूर्ण॥श्रीचरणजनार्दनाचे॥८९॥परिसलोहाचेंकरीसुवर्ण॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

परित्यासरुवर्णापरीसनव्हेजाण॥श्रीजनार्दनाचेचरण॥पाषाणाचापू
र्णपरिसकरी॥९०॥ऐसामहानिधीश्रीजनार्दन।तेणेंमजदेखोनिअ
तिदीन॥कल्पादीचेंगुह्यज्ञान॥कृपाकरोनिवोपिलें॥९१॥एकाभक्तिका
रद्वयअक्षर॥पांडुरंगाचात्रयाक्षर॥एकपंचषडाक्षर॥द्वादशाक्षरपैं
एक॥९२॥माझामंत्रचतुराक्षर॥चतुर्विधप्रबोधकर॥ज्ञानाब्धीपूर्ण
चंद्र॥आर्तचकोरअमृतासी॥९३॥यामंत्राचेएकएकअक्षर॥क्षराक्षरा
तीतपर॥स्वयेंअक्षरचिअक्षर॥तोमहामंत्रश्रीजनार्दन॥९४॥स्वप्ना
उपदेशिलाश्रीनारायणें॥तोचिमजझालाजनार्दन॥तेणेंपूर्णकृपाकरु
न॥आदिगुह्यज्ञानवोपिलेंमज॥९५॥मजवोपिलेंह्मणोंजातां॥जना
र्दनमजआतोता॥तोचिज्ञानतोचिज्ञाता॥यापरीज्ञानार्थाअर्थीबिलेंग्रं
थीं॥९६॥यालागीश्रीजनार्दन॥माझेंनिनावेपैंआपण॥करीग्रंथनिरू
पण॥तेथझाडाद्यावयामीपणकैंचेंआणूं॥९७॥आतांतोकर्त्तामीअ
कर्त्ता॥हेंबोलणेंमूर्खता॥हेंहिबोलणेंबोलता॥जाणतत्वताश्रीजनार्द

न॥९८॥जनार्दनस्वयेंजाण॥स्वप्नाअनुग्रहोनिपूर्ण॥अहंद्वयहोंपाहे
आपण॥तेंचिनिरूपणश्रीशुकसांगे॥३९९॥ ॥इतिश्रीमद्भागवतेम
हापुराणेद्वितीयस्कंदेनवमाध्यायेहरिविरिंचिसंवादेचतुःश्लोकी
भागवतसटिकश्रीएकनाथविरचितंसंपूर्णं॥ ॥श्रीगोपालकृ
ष्णार्पणमस्तु॥ ॥छ॥ ॥छ॥ ॥छ॥ ॥छ॥ ॥छ॥

हेंपुस्तकमुंबईंत रावजीभास्करखानडे यांणींआपले सुधाकर छापखान्यांत
शिलायंत्रावर छापिलें शके१७७६आनंदनामसंवत्सरे अश्विनमास कृष्ण ५

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ श्रीः ॥

RAMTEK
441 106
Dist Nagpur

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

[OrderDescription]
,CREATED=04.10.19 16:14
,TRANSFERRED=2019/10/04 at 16:21:33
,PAGES=27
,TYPE=STD
,NAME=S0001966
,Book Name=M-1388-CHATUSALOKI BHAGWAT
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE19=00000019.TIF
,FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF
,FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF
,FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF
,

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection